

AVSNITT 1. NAMNET PÅ ÄMNET/BLANDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn Avkalkning

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Användning Kalkborttagningsmedel

Användningar som det avråds ifrån Använd ej på kalksten.

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

SDB tillverkad av Topex AB
Box 86
S-820 22 Sandarne
SWEDEN
Tel: +46 (0) 270 60130
Fax: +46 (0) 270 60594
E-post: topexab@telia.com

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

Nödtelefonnummer Ring 112 vid inträffade förgiftningstillbud och begär Giftinformation - dygnet runt.

Tillgänglig utanför kontorstid Ja

AVSNITT 2. FARLIGA EGENSKAPER

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering i enlighet med 67/548/EEC och 1999/45/EC

Faroklass C - Frätande

Riskfraser R34 - Frätande.

Klassificering i enlighet med förordning (EG) nr 1272/2008, bilaga VI

Klassificering Frätande på huden, kategori 1B

Faroangivelser H314

Beskrivning Produkten har klassats efter Kemikalieinspektionens författningssamling, KIFS 2005:7 och förordningen (EG) nr 1272/2008.

För mer information angående de fysikaliska-kemiska effekterna och hälso- och miljöeffekterna, se avsnitt 9-12 i säkerhetsdatabladet.

2.2 Märkningsuppgifter

GHS-märkning av ämnet (i enlighet med förordning (EG) nr 1272/2008, bilaga VI)

Faropiktogram

Signalord Fara

Faroangivelser H314 Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon

Skyddsangivelser P280 Använd skyddshandskar samt ögonskydd/ansiktsskydd.

P301 + P330 + P331 VID FORTÄRING: Skölj munnen. Framkalla INTE kräkning.
P303 + P361 + P353 VID HUDKONTAKT (även håret): Ta omedelbart av alla nedstänkta kläder. Skölj huden med vatten/duscha.
P305 + P351 + P338 VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.
P310 Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRALEN/läkare
P405 Förvaras inlåst.

2.3 Andra faror

Produkten klassas inte som PBT eller vPvB.

AVSNITT 3. SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

3.2 Blandningar

Kemiskt namn	CAS-nr. EG Nr. REACH Nr. Index- nummer	Koncentration	Klassificering	R-fras H-fras
fosforsyra ... %	7664-38-2 231-633-2 - -	15 - 25%	C Skin Corr. 1B, Met. Corr. 1	R34 H290, H314
Fettalkoholalkoxilat, polymer	- - 02- 2119552554- 37- -	<5%	Xi Skin Irrit. 2, Eye Irrit. 2	R36/38 H315, H319
Saltsyra ...%	7647-01-0 231-595-7 01- 2119484862- 27 017-002-01-X	<5%	C, Xi Skin Corr. 1B, Met. Corr. 1, STOT SE 3	R34, R37 H290, H314, H335
2-butyn-1,4-diol	110-65-6 203-788-6 01- 2119489899- 05 603-076-00-9	<0,5%	C, T Skin Corr. 1B, Skin Sens. 1, STOT RE 2, Acute Tox. 3 - oral, Acute Tox. 3 - dermal, Acute Tox. 3 - inhalation	R21, R23/25, R34, R43, R48/22 H301, H311, H314, H317, H331, H373

Övrig information ämne Förklaring till Faroangivelserna och R-fraserna finns angivna i avsnitt 16.

AVSNITT 4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Personer som ger första hjälpen behöver ej använda speciell skyddsutrustning.

Inandning	Frisk luft. Skölj näsa och mun med vatten. Vid kvarstående besvär kontakta läkare.
Hudkontakt	Skölj genast med mycket vatten. Tag genast av nedstänkta kläder. Kontakta läkare om besvär kvarstår.
Kontakt med ögonen	Spola genast med mycket, tempererat vatten i minst 15 minuter. Kontakta omedelbart läkare. Om möjligt, fortsätt spolningen med vatten under transport till läkare.
Förtäring	Ge genast ett par glas mjölk eller vatten om den skadade är vid fullt medvetande. Framkalla ej

kräkning! Till sjukhus för kontroll.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Inandning	Inandning av dimma kan orsaka sveda i näsa och svalg, nysningar, hosta och andningsbesvär. Inandning av höga halter dimma medför risk för lungskada.
Hudkontakt	Kan ge frätskador med blåsor och sår. Även viss risk för detta med utspädda lösningar. Produkten kan först kännas hal och senare kommer sveda, blåsbildning och frätskador.
Kontakt med ögonen	Stänk i ögonen ger smärta och frätsår. Risk för bestående synskada.
Förtäring	Förtäring ger allvarlig frätskada med brännande smärta, kräkningar, magsmärtor och eventuellt svår allmänpåverkan (chock) och njurskada. Risk för bestående besvär från ärrläkning av frätskada i matstrupen eller magen.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Medicinsk behandling behövs omedelbart efter förtäring, ögon - och hudkontakt.

AVSNITT 5. BRANDBEKÄMPNINGSAÅTGÄRDER

5.1 Släckmedel

Lämpliga brandsläckningsmedel	Skum, pulver eller koldioxid.
Olämpliga släckmedel	Risk för frätande stänk om vatten används.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Vid brand kan det bildas hälsoskadliga ångor.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Speciell skyddsutrustning för brandpersonal	Använd andningsskydd.
--	-----------------------

Övrigt

Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft.

Åtgärder vid brand:	Flytta behållare från brandplatsen.
Övrig information vid brand	Produkten är ej brandfarlig.

AVSNITT 6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Information angående lämplig skyddsutrustning finns i avsnitt 8.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Förhindra att betydande mängder av produkten kommer ut i vattendrag, grundvatten eller i avloppet. Valla in med sand, jord eller lämpligt absorberande medel. Om produkten förorenar floder och sjöar eller avlopp informera berörda myndigheter.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

INNESLUTNING: Valla in spill med sand, jord eller lämpligt absorberande medel.

SANERING: Spill samlas upp och avlägsnas från platsen och placeras i lämpliga, märkta, avfallskärl. Produkten skall tas om hand som farligt avfall. Litet spill sköljs bort med rikliga mängder vatten. Se upp för hala ytor.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Hänvisning till avsnitt 8 för skyddsutrustning och till avsnitt 13 för avfallshanteringen.

AVSNITT 7. HANTERING OCH LAGRING

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Förebyggande åtgärder för hantering	Produkten skall lagras i tillslutna originalbehållare. Förvaras oåtkomligt för barn. Blanda ej med andra kemikalier, som exempelvis baser.
Hygien	Undvik spill, hud- och ögonkontakt. Använd alltid skyddsutrustning. Nöddusch och ögondusch skall finnas på arbetsplatsen. Beakta allmänna hygienåtgärder vid kontakt med kemiska ämnen.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Produkten är ej brandfarlig. Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Produkten skall lagras i tillslutna originalbehållare. Blanda ej med andra kemikalier. Lagra inte i tankar/kärl gjorda i material (t ex aluminium) som kan angripas av sura substanser. Förvaras frostfritt.

7.3 Specifik slutanvändning

Kalkborttagningsmedel

AVSNITT 8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

8.1 Kontrollparametrar

Exponeringsgränsvärden	DNEL
	Fosforsyra: Arbetstagare Långtidsexponering - lokala effekter, inandning: 2,92 mg/m ³
	Befolkning: Långtidsexponering - lokala effekter, inandning: 0,73 mg/m ³
	Saltsyra: Arbetstagare Korttidsexponering - lokala effekter, inandning: 15 mg/m ³
	Arbetstagare Långtidsexponering - lokala effekter, inandning: 8 mg/m ³
	PNEC: Saltsyra: Sötvatten: 0,036 mg/l Havsvatten: 0,036 mg/l Sporadiska utsläpp: 0,045 mg/l

Nationella hygieniska gränsvärden	CAS-nr.	EG-nr.	Gränsvärden för exponering ppm / mg/m ³	Korttidsgränsvärde ppm / mg/m ³	Takgränsvärde ppm / mg/m ³	Land
	7664-38-2	-	- 1	- -	- 3	SE
	7647-01-0	-	- -	5 8	- -	SE

8.2 Begränsning av exponeringen

Tekniska åtgärder	Använd god allmänventilation. Skyddsutrustning skall finnas tillgänglig.
Ögon / ansiktsskydd	Använd tättslutande skyddsglasögon/ansiktsskydd.
Skyddshandskar	Skyddshandskar av materialen nitrilgummi, butylgummi och polyvinylklorid (kemskydd >=8h)

	skall användas.
Andra hudskydd	Skyddskläder.
Andningsskydd	Använd andningsskydd med partikelfilter P2.
Termiska risker	Produkten är ej brandfarlig. Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Vid brand kan det bildas hälsoskadliga ångor. Använd andningsskydd.
Begränsning av miljöexponeringen	För att begränsa miljöexponeringen av produkten skall produkten lämnas för omhändertagande eller destruktion enligt lokala bestämmelser.

AVSNITT 9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Avdunstningshastighet	Ej tillämplig
Brandfarlighet (fast form, gas)	Produkten är ej brandfarlig.
Densitet	Ca. 1130 kg/m ³
Explosiva egenskaper	Produkten är ej brandfarlig.
Flampunkt	Ej tillämplig
Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten	Ej tillämplig
Initial kokpunkt och kokpunktsintervall	Ca. 100°C
Lukt	Svag doft
Lukttröskel	Ej tillämplig
Löslighet	Lättlös
Oxiderande egenskaper	Produkten har inga oxiderande egenskaper.
pH-värde	<1 (koncentrat)
Relativ densitet	Ej tillämplig
Självantändningstemperaturen	Produkten är inte självantändningsbar.
Smältpunkt / fryspunkt	Ej tillämplig
Sönderfallstemperatur	Ej tillämplig
Utseende	Lättflytande, klar, färglös till svagt gul
Utseende, form	Ej tillämplig
Utseende, färg	Ej tillämplig
Viskositet	Ej tillämplig
Ångdensitet	Ej tillämplig
Ångtryck	Ej tillämplig
Övre / undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns	Ej tillämplig
Övre/undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns:	Produkten är ej brandfarlig.

9.2 Annan information

Ingen annan information att tillägga.

AVSNITT 10. STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet

Produkten innehåller fosforsyra och saltsyra som reagerar häftigt med andra kemikalier, som exempelvis baser.

10.2 Kemisk stabilitet

Stabil under normala förhållanden och temperaturer.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Undvik starka baser och oxidationsmedel. Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Undvik att blanda med kemikalier, som baser.

10.5 Oförenliga material

Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Undvik att blanda med kemikalier, som baser.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Vid brand kan det bildas hälsoskadliga ångor.

AVSNITT 11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

Det finns inga toxikologiska data på produkten som sådan.

Akut toxicitet	Ej tillämplig
Irritation	Produkten är klassad som frätande och kan medföra irritation av näsa och svalg vid inandning.
Frätande effekt	Produkten är klassad som frätande, vilket bidrar till frätskador vid hud - och ögonkontakt samt vid förtäring.
Sensibilisering	Produkten innehåller 2-butyn-1,4-diol som kan ge allergi vid hudkontakt.
Mutagenitet	Produkten innehåller inga mutagena ämnen.
Cancerogenitet	Produkten innehåller inga cancerogena ämnen.
Toxicitet vid upprepad dosering	Kan vid ständig hantering uppstå risk för hudallergi.
Reproduktionstoxicitet	Produkten innehåller inga reproduktionstoxiska ämnen.
LD50 Oral	LD50(Fosforsyra): 2600 mg/kg (råtta, hona) LD50(Fettalkoholalkoxilat, polymer): >2000 mg/kg (råtta) LD50(2-butyn-1,4-diol): >50-200 mg/kg (råtta)
LD50 Dermal	LD50(Fosforsyra): 2740 mg/kg (kanin) LD50(2-butyn-1,4-diol): 400-2000 mg/kg (råtta)
Toxicitet vid inandning	Inandning av dimma kan orsaka sveda i näsa och svalg, nysningar, hosta och andningsbesvär. Inandning av höga halter dimma medför risk för lungskada.
Toxicitet vid hudkontakt	Kan ge frätskador med blåsor och sår. Även viss risk för detta med utspädda lösningar.
Toxicitet vid ögonkontakt	Stänk i ögonen ger smärta och frätsår. Risk för bestående synskada.
Toxicitet vid förtäring	Förtäring ger allvarlig frätskada med brännande smärta, kräkningar, magsmärtor och eventuellt svår allmänpåverkan (chock) och njurskada. Risk för bestående besvär från ärrläkning av frätskada i matstrupen eller magen.

AVSNITT 12. EKOLOGISK INFORMATION

12.1 Toxicitet

Det finns inga ekotoxikologiska data på produkten som sådan.

Akut toxicitet för fisk	LC50(96h)(Fosforsyra): 138 mg/l (Gambusia affinis) LC50(96h)(Fosforsyra): 3-3,25 mg/l (Lepomis macrochirus) LC50(96h)(Saltsyra): 7,45 mg/l (Oncorhynchus mykiss) LC50(96h)(Saltsyra): 24,6 mg/l (Lepomis macrochirus) LC50(48h)(Fettalkoholalkoxilat, polymer): 1-10 mg/l (Leuciscus idus) LC50(96h)(2-butyn-1,4-diol): 10-100 mg/l (Leuciscus idus)
Akut toxicitet för alger	EC50(72h)(Fosforsyra): >100 mg/l (Desmodesmus subspicatus) EC50(72h)(Saltsyra): 0,78 mg/l (Pseudokirchneriella subcapitata)
Akut toxicitet för kräftdjur??	EC50(48h)(Fosforsyra): >100 mg/l (Daphnia magna) EC50(48h)(Saltsyra): 0,492 mg/l (Daphnia magna) EC50(48h)(Fettalkoholalkoxilat, polymer): 1-10 mg/l (akvatiska invertebrater) LC0(Fettalkoholalkoxilat, polymer): 1-10 mg/l (akvatiska invertebrater) EC50(48h)(2-butyn-1,4-diol): 10-100 mg/l (akvatiska invertebrater)

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Fettalkoholalkoxilat, polymer:

Eliminerbarhet:

>= 90% Vismutaktiv substans (mod. OECD 301E)

>60% BOD av ThOD (28d) (OECD Guideline 301F). Lätt biologiskt nedbrytbar.

2-butyn-1,4-diol:

>80% DOC reduktion (OECD 301E; 84/449/EEG, C.3). Lätt biologiskt nedbrytbar.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Saltsyra:

Bedöms vara ej bioackumulerande.

Fettalkoholalkoxilat, polymer:

Akkumulation i organismer förväntas inte.

2-butyn-1,4-diol:

Akkumulation i organismer förväntas inte.

12.4 Rörligheten i jord

Rörlighet

Saltsyra:

Förväntas ej adsorberas av jord.

Fettalkoholalkoxilat, polymer:

Avdunstar inte in i atmosfären från vattenytan. Adsorption till fast mark är möjligt.

2-butyn-1,4-diol:

Avdunstar inte in i atmosfären från vattenytan. Adsorption till fasta jordpartiklar är inte förväntad.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Produkten och dess ämnen bedöms inte vara PBT och/eller vPvB.

Andra skadliga effekter

Ej tillämplig

AVSNITT 13. AVFALLSHANTERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallshantering

Lämna för omhändertagande eller destruktion enligt lokala bestämmelser.

Produkten är klassad som farligt avfall enligt SFS 2011:927 Avfallsförordningen. Särskild

avfallshantering krävs enligt lokala regler. Förhindra att produkten kommer ut i vattendrag eller grundvatten. Vid hantering av avfall ska det tas hänsyn till de säkerhetsåtgärder som gäller för hantering av produkten. Kontakta ansvarig för avfallshanteringen. Avfallskoden fastställs i samråd med den regionala avfallsmottagaren.

Emballage Förpackningen hanteras som produkten.

Övrigt

Avfallskod (EWC) 07 06 99

AVSNITT 14. TRANSPORT INFORMATION

14.1 UN-nummer

UN 3264

14.2 Officiell transportbenämning

Benämning FRÄTANDE SUR OORGANISK VÄTSKA N.O.S. (FOSFORSYRA)

IMDG transportbenämning CORROSIVE LIQUID ACIDIC INORGANIC N.O.S. (PHOSPHORIC ACID)

14.3 Faroklass för transport

ADR / RID Klass 8

14.4 Förpackningsgrupp

III

14.5 Miljöfaror

Produkten klassas inte som miljöfarlig.

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

Produkten är klassad som frätande och skall hanteras som sådan. Följ skyddsangivelser och medföljande transportkort vid hantering av produkten.

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

Last är inte avsedd för bulktransport.

AVSNITT 15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

EU-föreskrifter Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EEG. Upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, med ändringar. Ansvaret för att hantera risker med ämnen bör åligga de fysiska eller juridiska personer som tillverkar, importerar eller använder dessa ämnen, eller som släpper ut dem på marknaden. Information om tillämpningen av denna förordning skall genomgå av alla ovannämnda. Kunden skall följa de anvisningar som följs med säkerhetsdatabladet, som tillverkaren och användaren av dessa ämnen tagit fram för att bedöma riskerna.

Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG av den 16 februari 1998 om utsläppande av biocidprodukter på marknaden.

Nationella föreskrifter Kemikalieinspektionens föreskrifter KIFS 2005:7 om klassificering och märkning av kemiska produkter samt förordningen (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av

kemiska ämnen och blandningar (CLP). Kunden skall följa säkerhetsdatabladets klassificering och märkning vid hantering av produkten.

Kemikalieinspektionens föreskrifter KIFS 2008:3 om bekämpningsmedel.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Ingen kemikaliesäkerhetsrapport har gjorts för produkten.

AVSNITT 16. ANNAN INFORMATION

Ändringar i förhållande till tidigare revision

Säkerhetsdatabladet från 2011-05-23 för produkten har ändrats i följande punkter: 2, 3, 6, 8, 11, 12, 13, 16, med alla dess underrubriker.

Hänvisningar till viktig litteratur och datakällor

Informationen i detta säkerhetsdatablad har tagits från de specifika råvarornas säkerhetsdatablad.

Utvärderingsmetoder för klassificering

Produkten har klassats efter Kemikalieinspektionens författningssamling, KIFS 2005:7 och förordningen (EG) nr 1272/2008.

Betydelse av fraser

C - Frätande
T - Giftig
Xi - Irriterande
Akut Tox. 3 - hud - Akut toxicitet, dermal, kategori 3
Akut Tox. 3 - inand. - Akut toxicitet, vid inhalation, kategori 3
Akut Tox. 3 - oral - Akut toxicitet, oral, kategori 3
Hud Frätande 1B - Frätande på huden, kategori 1B
Hud Sens. 1 - Hudsensibilisering, kategori 1
Hudirriterande 2 - Hudirritation, kategori 2
Metall korrosiv 1 - Korrosivt för metaller, kategori 1
Organskada RE 2 - Specifik organtoxicitet – upprepad exponering, kategori 2
Organskada SE 3 - Specifik organtoxicitet – enstaka exponering, kategori 3 - luftvägsirritation
Ögonirriterande 2 - Ögonirritation, kategori 2
R21 - Farligt vid hudkontakt.
R23/25 - Giftigt vid inandning och förtäring.
R34 - Frätande.
R36/38 - Irriterar ögonen och huden.
R37 - Irriterar andningsorganen.
R43 - Kan ge allergi vid hudkontakt.
R48/22 - Farligt: risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom förtäring.
H290 - Kan vara korrosivt för metaller
H301 - Giftigt vid förtäring
H311 - Giftigt vid hudkontakt
H314 - Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon
H315 - Irriterar huden
H317 - Kan orsaka allergisk hudreaktion
H319 - Orsakar allvarlig ögonirritation
H331 - Giftigt vid inandning
H335 - Kan orsaka irritation i luftvägarna
H373 - Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering